

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAŚ

KBF.411.002.02.2022

Pan
Andrzej Domański
Minister Finansów
Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/002/KBF – Wdrożenie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w zakresie ustalania wskaźnika referencyjnego stopy procentowej

zmienione w wyniku sprostowania oczywistych omyłek pisarskich z dnia 30 lipca 2024 r.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Finansów, ul. Świętokrzyska 12, 00-916 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Domański, Minister Finansów od 13 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: <ul style="list-style-type: none">– Andrzej Kosztowniak, Minister Finansów od 27 listopada 2023 r. do 13 grudnia 2023 r.;– Magdalena Rzeczkowska, Minister Finansów od 26 kwietnia 2022 r. do 27 listopada 2023 r.;– Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów, Minister Cyfryzacji, wykonujący obowiązki Ministra Finansów od 9 lutego 2022 r. do 26 kwietnia 2022 r.;– Tadeusz Kościński, Minister Finansów od 15 listopada 2019 r. do 6 października 2020 r., Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej od 6 października 2020 r. do 26 października 2021 r. oraz Minister Finansów od 26 października 2021 r. do 9 lutego 2022 r.;– Jerzy Kwieciński, Minister Finansów, Inwestycji i Rozwoju od 20 września 2019 r. do 15 listopada 2019 r.;– Mateusz Morawiecki, Prezes Rady Ministrów zastępujący Ministra Finansów od 30 sierpnia 2019 r. do 20 września 2019 r.;– Marian Banaś, Minister Finansów od 4 czerwca 2019 r. do 30 sierpnia 2019 r.;– Teresa Czerwińska, Minister Finansów od 9 stycznia 2018 r. do 4 czerwca 2019 r.;– Mateusz Morawiecki, Minister Rozwoju i Finansów od 28 września 2016 r. do 9 stycznia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wdrożenie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w zakresie ustalania wskaźnika referencyjnego stopy procentowej
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 30 listopada 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie związanych z zakresem przedmiotowym kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Budżetu i Finansów
Kontrolerzy	1. Elżbieta Grohman, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr KBF/68/2022 z 30 września 2022 r. i nr KBF/28/2023 z 25 maja 2023 r. 2. Dariusz Starnowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KBF/65/2022 z 30 września 2022 r.

(akta kontroli: str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Sposób prowadzenia przez Ministra Finansów³ rządowych prac legislacyjnych w zakresie zmian przepisów prawa krajowego, których celem było zapewnienie stosowania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r.⁴ (dalej: rozporządzenie BMR lub BMR), nie zagwarantował m.in. wyposażenia Komisji Nadzoru Finansowego już od 1 stycznia 2018 r. w część uprawnień nadzorczych, o których mowa w art. 41 i 42 rozporządzenia BMR. Z tego powodu wymóg wynikający z art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR, związany z poinformowaniem do 1 stycznia 2018 r. Komisji Europejskiej (dalej: KE) i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (dalej: ESMA) o dokonanych zmianach w przepisach krajowych, nie mógł być dotrzymany. Ponadto rządowy proces legislacyjny dotyczący zapewnienia stosowania art. 23c rozporządzenia BMR był długotrwały, co spowodowało, że procedura wyznaczenia zamiennika kluczowego wskaźnika referencyjnego na mocy prawa krajowego mogła być stosowana dopiero od 29 lipca 2022 r., tj. po upływie prawie półtora roku od dnia wejścia w życie i stosowania rozporządzenia unijnego dodającego art. 23c do rozporządzenia BMR. Niemniej jednak, jak zauważa NIK, w okresie, w którym brak było odpowiednich przepisów krajowych zapewniających stosowanie art. 23c rozporządzenia BMR, nie wystąpiło zdarzenie uprawniające właściwy organ państwa członkowskiego do wyznaczenia zamiennika lub zamienników WIBOR.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Od 1 stycznia 2018 r. zakres nadzoru nad rynkiem finansowym rozszerzony został o nadzór wynikający z rozporządzenia BMR. Minister Finansów poinformował KE i ESMA, że organem właściwym, o którym mowa w art. 40 rozporządzenia BMR, odpowiedzialnym za wypełnianie obowiązków wynikających z tego rozporządzenia została Komisja Nadzoru Finansowego (dalej: KNF). Jednak KNF jako organ właściwy w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym uzyskała część uprawnień i kompetencji do sprawowania nadzoru w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia BMR dopiero ponad trzy miesiące później, tj. wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw⁵. Opóźnienie to spowodowało także, że KE i ESMA poinformowane zostały o przepisach krajowych dotyczących art. 42 ust. 1 i 2 rozporządzenia BMR 10 kwietnia 2018 r., tj. po terminie, który określono na 1 stycznia 2018 r.

W odniesieniu do części naruszeń określonych w art. 42 ust. 1 rozporządzenia BMR, tj. dotyczących np. niepoddania się kontroli na rynku kapitałowym, do połowy 2023 r. w przepisach krajowych ustanowione były jedynie sankcje karne za utrudnianie lub udaremnianie przeprowadzenia czynności w postępowaniu kontrolnym lub administracyjnym (art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o nadzorze nad rynkiem kapitałowym⁶) oraz za utrudnianie lub udaremnianie przeprowadzenia czynności w postępowaniu wyjaśniającym (art. 20a ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Ilekroć w niniejszym wystąpieniu jest mowa o Ministrze Finansów należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych oraz instytucji finansowych, a zatem odpowiednio: Ministra Finansów; Prezesa Rady Ministrów zastępującego/wykonującego obowiązki Ministra Finansów; Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej; Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju; Ministra Rozwoju i Finansów.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz. Urz. UE L 171 z 29.06.2016, str. 1, ze zm.).

⁵ Dz. U. poz. 685.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 188, ze zm.

nad rynkiem finansowym⁷). Minister Finansów nie poinformował do 1 stycznia 2018 r. KE i ESMA o istnieniu tylko sankcji karnych w powyższym zakresie pomimo wymogu wynikającego z art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR⁸.

O istnieniu sankcji karnych, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, KE i ESMA zostały powiadomione dopiero 21 września 2023 r. Nowe uprawnienie KNF do nakładania sankcji administracyjnych na kontrolowanego, który uniemożliwia lub utrudnia kontrolę, nadane zostało ustawą z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku⁹ poprzez dodanie art. 47a w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Minister Finansów przekazał do KE i ESMA informację o nowo ustanowionej sankcji administracyjnej i tym samym wypełnił w tym zakresie wymóg określony w art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR¹⁰. KE i ESMA, do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK, nadal nie zostały poinformowane o treści art. 20a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Minister Finansów nie przedłożył Radzie Ministrów projektu ustawy zawierającej przepis gwarantujący w prawie krajowym uprawnienia dla Komisji Nadzoru Finansowego pozwalające żądać udzielenia informacji od dowolnej osoby uczestniczącej w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego, w tym na zasadzie outsourcingu, tj. uprawnienia, o którym mowa w art. 41 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR. Ponadto Minister Finansów nie przedstawił Radzie Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, w którym zostałby dodany przepis ustanawiający sankcję administracyjną lub karną za brak realizacji powyższego żądania oraz żądania z art. 23j w aktualnym brzmieniu.

Celem zapewnienia stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/168 z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2016/1011¹¹, KNF wyznaczona została ustawą z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw¹² jako organ właściwy w rozumieniu art. 23b ust. 7 rozporządzenia BMR (tj. jako organ uprawniony do dokonania oceny, czy umowny wskaźnik alternatywny odzwierciedla dany rynek). Rozporządzenie 2021/168 wprowadziło także do rozporządzenia BMR uprawnienie dla organów krajowych do wyznaczenia zamiennika lub zamienników za krajowy kluczowy wskaźnik referencyjny w sytuacji wystąpienia któregośkolwiek ze zdarzeń, o których mowa w art. 23c ust. 1 rozporządzenia BMR, tj. np. jeśli administrator kluczowego wskaźnika referencyjnego wyda publiczne oświadczenie o zaprzestaniu opracowywania tego wskaźnika. Stosowna procedura zastąpienia kluczowego wskaźnika referencyjnego na mocy prawa krajowego uchwalona została i weszła w życie dopiero w drugiej połowie 2022 r., tj. ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 753, ze zm.

⁸ Art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR stanowi m.in., iż państwa członkowskie mogą postanowić o nieustanawianiu przepisów dotyczących sankcji administracyjnych określonych w ust. 1 w przypadku naruszeń, o których mowa w ust. 1, które podlegają sankcjom karnym na mocy prawa krajowego, niemniej w takim przypadku zobowiązane są poinformować KE i ESMA do 1 stycznia 2018 r. o odpowiednich przepisach prawa karnego.

⁹ Dz. U. poz. 1723. Ustawa weszła w życie 29 września 2023 r.

¹⁰ Zgodnie z art. 42 ust. 3 BMR państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają KE i ESMA o wszelkich późniejszych zmianach przepisów dotyczących naruszeń, o których mowa w ust. 1.

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/168 z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2016/1011 w odniesieniu do wyłączenia dotyczącego niektórych walutowych wskaźników referencyjnych spot państw trzecich i wyznaczenia zamienników niektórych wskaźników referencyjnych, których opracowywania się zaprzestaje oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 49 z 12.02.2021, str. 6), dalej: rozporządzenie 2021/168.

¹² Dz. U. poz. 1598, ze zm.

kredytobiorcom¹³, chociaż projekt przepisów prawa krajowego konsultowany był przez Ministerstwo Finansów już w czerwcu 2021 r. Pomimo tego opóźnienia NIK stwierdziła, że od wejścia w życie i obowiązku stosowania zmienionego rozporządzenia BMR, tj. od 13 lutego 2021 r., do dnia wejścia w życie krajowych przepisów umożliwiających wyznaczenie zamiennika kluczowego wskaźnika referencyjnego, tj. 29 lipca 2022 r., w kontekście WIBOR nie wystąpiły zdarzenia, które uprawniałyby KNF i Ministra Finansów do zainicjowania procedury wyznaczenia zamiennika tego kluczowego wskaźnika referencyjnego.

W ramach Rady Rozwoju Rynku Finansowego Minister Finansów zainicjował powołanie dwóch zespołów: w 2019 r. *Zespołu Roboczego ds. reformy stawek referencyjnych*, którego przedmiotem uwagi był stan zaawansowania prac GPW Benchmark S.A. nad metodyką kalkulacji stawek referencyjnych oraz w 2020 r. *Zespołu Roboczego Rady Rozwoju Rynku Finansowego ds. indeksów alternatywnych*, którego zadaniem było wypracowanie rekomendacji mających na celu wybór optymalnego wskaźnika alternatywnego dla wskaźnika WIBOR. Minister Finansów uczestniczył także w pracach gremiów roboczych powołanych do przygotowania procesu wdrożenia nowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej i zastąpienia nim stosowanego obecnie wskaźnika WIBOR, tj. w pracach powołanej w 2022 r. *Narodowej Grupy Roboczej do spraw reformy wskaźników referencyjnych* (dalej: NGR).

III. Opis stanu faktycznego

OBSZAR

Wdrożenie przepisów rozporządzenia BMR w zakresie ustalania wskaźnika referencyjnego stopy procentowej

Opis stanu faktycznego

Działania Ministra Finansów dotyczące zapewnienia stosowania przepisów rozporządzenia BMR w zakresie ustalania wskaźnika referencyjnego stopy procentowej związane były przede wszystkim z prowadzeniem rządowych procesów legislacyjnych zmierzających do wprowadzenia do 1 stycznia 2018 r. zmian w przepisach prawa krajowego. W Ministerstwie Finansów zadania związane z koordynowaniem prac i obsługi spraw dotyczących finansowych wskaźników referencyjnych zostały powierzone w szczególności Departamentowi Rozwoju Rynku Finansowego (dalej: Departament FN). Ponadto reprezentant ministra właściwego do spraw instytucji finansowych od marca 2018 r. pełnił funkcję obserwatora, a następnie od marca 2022 r. był członkiem niezależnym Komitetu Nadzorczego Wskaźników Referencyjnych Stóp Procentowych działającego przy GPW Benchmark S.A.¹⁴ Komitet ten pełni funkcje jednostki nadzorczej nad administratorem wskaźników referencyjnych, w tym kluczowych wskaźników referencyjnych, zgodnie z art. 5 rozporządzenia BMR, i zapewnia nadzór nad wszystkimi aspektami opracowywania stawek referencyjnych, w tym m.in. dokonywania okresowego przeglądu definicji i metody opracowywania każdego ze Wskaźników Referencyjnych Stóp Procentowych oraz formułowania rekomendacji zmian w zakresie definicji rynków lub realiów gospodarczych i metody ustalania stawek. Od początku kadencji przedstawiciel Ministra Finansów w Komitecie nie formułował wniosków wynikających z posiadanych uprawnień w zakresie przeglądu definicji i metody dotyczącej wskaźnika referencyjnego lub w zakresie potrzeby dokonania zmian definicji lub metody ustalania Stawek Referencyjnych Stóp Procentowych.

(akta kontroli: str. 4-20, 116-118, 237, 238, 310-337)

¹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 414, ze zm.

¹⁴ Administrator wskaźników referencyjnych w rozumieniu rozporządzenia BMR.

Rozporządzenie BMR przewiduje w art. 40 wyznaczenie odpowiedniego właściwego organu odpowiedzialnego za wypełnianie obowiązków wynikających z rozporządzenia BMR i przekazanie takiej informacji do KE i ESMA.

Od 1 stycznia 2018 r. na mocy art. 96 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń¹⁵, który dodał nowy pkt 9 w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, nadzór nad rynkiem finansowym rozszerzony został o nadzór w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia BMR. Minister Finansów pismami z 8 stycznia 2018 r. poinformował KE i ESMA, że organem właściwym, o którym mowa w art. 40 rozporządzenia BMR¹⁶, odpowiedzialnym za wypełnianie obowiązków wynikających z tego rozporządzenia została KNF.

(akta kontroli: str. 8, 74, 75, 119)

Zastępca Dyrektora Departamentu FN wskazał, iż uwzględniając zakres przedmiotowy rozporządzenia BMR oraz rolę przypisaną ESMA, nie rozpatrywano możliwości wyznaczenia innego niż KNF organu nadzorczego odpowiedzialnego za wypełnianie przepisów rozporządzenia BMR. Stanowisko to podzielił Komitet Stabilności Finansowej (dalej: KSF) działający jako organ właściwy w zakresie nadzoru makroostrożnościowego podczas posiedzenia 5 grudnia 2016 r., poświęconemu konsekwencjom dla krajowego rynku kapitałowego wejścia w życie rozporządzenia BMR.

(akta kontroli: str. 9-11, 341-351)

Rozporządzenie BMR w art. 41 ustanawia obowiązek nadania właściwym organom uprawnień nadzorczych i uprawnień w zakresie prowadzenia postępowań wyjaśniających oraz w art. 42 – uprawnień do nakładania stosownych sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych co najmniej w odniesieniu do wymienionych w tym przepisie naruszeń, przy czym państwa członkowskie mogą przekazać właściwym organom na podstawie prawa krajowego inne uprawnienia oraz ustanowić surowsze sankcje.

Ustawą z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw, celem zapewnienia stosowania rozporządzenia BMR w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, dodano m.in. przepis, w którym wskazano, iż nadzorowi KNF podlega administrator w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia BMR oraz rozdział 3d, w którym określono zakres zadań wykonywanych przez KNF jako właściwego organu w rozumieniu rozporządzenia BMR. Ponadto na mocy art. 1 pkt 123 i 124 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw dodano nowe art. 176i-176n i art. 178b w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi¹⁷, treścią których m.in. nadano KNF uprawnienie do nakładania sankcji administracyjnych na administratora wskaźników referencyjnych oraz ustanowiono odpowiedzialność karną za nieuprawnione prowadzenie działalności w zakresie sprawowania kontroli nad opracowywaniem wskaźnika referencyjnego.

(akta kontroli: str. 7-20, 230-231)

Wejście w życie przepisów krajowych związanych z zapewnieniem stosowania rozporządzenia BMR powinno być nastąpić do 1 stycznia 2018 r. Od 1 stycznia 2018 r. nadzór nad rynkiem finansowym rozszerzony został o nadzór w zakresie

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1111, ze zm.

¹⁶ Do 1 stycznia 2020 r. obowiązek wyznaczenia odpowiedniego właściwego organu odpowiedzialnego za wypełnianie obowiązków wynikających z rozporządzenia BMR i poinformowanie o tym fakcie KE i ESMA ujęte było w art. 40 ust. 1 rozporządzenia BMR.

¹⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 646, ze zm.

obowiązków wynikających z rozporządzenia BMR. Jednak regulacje dotyczące uprawnień KNF w zakresie np. nakładania sankcji administracyjnych na administratora czy też wykonywania zadań właściwego organu w rozumieniu rozporządzenia BMR uwzględnione zostały dopiero w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw, która, co do zasady, weszła w życie 21 kwietnia 2018 r. Oznacza to, że przez ponad trzy miesiące KNF była organem odpowiedzialnym za wypełnianie obowiązków wynikających z rozporządzenia BMR, jednak bez niektórych uprawnień nadzorczych w prawie krajowym.

Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu FN, *celem Ministerstwa Finansów było kompleksowe zapewnienie stosowania rozporządzenia BMR, dlatego oczekiwano na ostateczny projekt zmian z UKNF, który wpłynął do Ministerstwa w lipcu 2017 r. Ówczesny stopień zaawansowania procesu legislacyjnego nad projektem ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw wskazywał na możliwość szybkiego wejścia przedmiotowych przepisów w życie. Z punktu widzenia funkcjonowania krajowego rynku najbardziej istotne było zapewnienie terminowego wskazania organu właściwego odpowiedzialnego za wypełnianie obowiązków wynikających z rozporządzenia BMR. Wdrożenie do krajowego porządku prawnego przepisów sankcyjnych ma charakter wtórny, gdyż ma zastosowanie do podmiotów, które uprzednio uzyskały zezwolenie KNF na administrowanie wskaźnikami.*

(akta kontroli: str. 227-232, 243-246, 273-302)

Zgodnie z art. 59 rozporządzenia BMR, rozporządzenie to weszło w życie 30 czerwca 2016 r. i co do zasady (z wyjątkiem np. art. 20 ust. 1-5, art. 21 i 23) powinno być stosowane od 1 stycznia 2018 r. W ocenie NIK, okres ten umożliwiał terminowe dostosowanie przepisów krajowych do rozporządzenia BMR. Opóźnienie to spowodowało także, że KE i ESMA poinformowane zostały o nowo wprowadzonych przepisach krajowych ponad trzy miesiące później, niż wynikało to z art. 42 ust. 3 (akapit 1) rozporządzenia BMR, w którym termin ten określono na 1 stycznia 2018 r. Zmiany w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym i ustawie o obrocie instrumentami finansowymi w zakresie dotyczącym zapewnienia stosowania rozporządzenia BMR wprowadzone zostały ww. ustawą z dnia 1 marca 2018 r., a poinformowanie KE i ESMA nastąpiło 10 kwietnia 2018 r., tj. ponad trzy miesiące po terminie określonym w rozporządzeniu BMR.

(akta kontroli: str. 76, 77)

Zastępca Dyrektora Departamentu FN wyjaśnił, że *ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw ogłoszona została w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 6 kwietnia 2018 r., natomiast, co do zasady, weszła w życie 21 kwietnia 2018 r.* Mając powyższe na uwadze, powiadomienie KE i ESMA 10 kwietnia 2018 r. dokonane zostało przez Ministerstwo bez zbędnej zwłoki.

(akta kontroli: str. 113-115)

NIK zgadza się z twierdzeniem, że stosowna notyfikacja dokonana została bez zbędnej zwłoki i w pierwszym możliwym czasie, jednak z powodu późniejszego dostosowania przepisów krajowych termin ten został przekroczony o ponad trzy miesiące.

W celu zapewnienia stosowania rozporządzenia BMR, KNF powinna posiadać od 1 stycznia 2018 r., zgodnie z art. 41 ust. 1 lit. b tego rozporządzenia, uprawnienie do uzyskania informacji od dowolnej osoby uczestniczącej w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego, w tym od dowolnego usługodawcy, któremu zadania,

usługi lub czynności związane z opracowywaniem wskaźnika referencyjnego zostały zlecone na zasadzie outsourcingu zgodnie z art. 10 BMR.

Zmiany umożliwiające stosowanie art. 41 BMR, wprowadzone ustawą z dnia 1 marca 2018 r., nie zawierały takiego uprawnienia w przepisach krajowych. Dodany wówczas art. 23j ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym stanowi, iż na żądanie KNF administratorzy w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia BMR, osoby, które opublikowały lub rozpowszechniły wskaźnik referencyjny w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia BMR, osoby wchodzące w skład organów zarządzających lub nadzorczych administratora albo pozostające z nim w stosunku pracy lub będące odpowiednio likwidatorem, syndykiem ustanowionym w postępowaniu upadłościowym lub zarządcą ustanowionym w postępowaniu restrukturyzacyjnym są obowiązane do niezwłocznego udzielenia pisemnych lub ustnych informacji i wyjaśnień, w celu umożliwienia wykonywania ustawowych zadań Komisji w zakresie nadzoru nad sposobem wykonywania przez administratorów obowiązków określonych w rozporządzeniu BMR. Przepis ten nie zapewnia zatem pełnego stosowania art. 41 ust. 1 lit. b BMR.

Zastępca Dyrektora Departamentu FN wyjaśnił, że *opracowywanie wskaźnika referencyjnego należy do czynności zastrzeżonych wyłącznie dla podmiotów, które uzyskały zezwolenie na prowadzenie działalności jako administrator wskaźników referencyjnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia BMR, a zatem podmiotów nadzorowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, przy czym ustawodawca unijny zastrzegł możliwość outsourcingowania w ww. zakresie czynności przez administratora w odniesieniu do działalności nadzorowanej przez organ nadzoru. W związku z powyższym, organ nadzoru może żądać niezbędnych wyjaśnień w tym zakresie (tj. w zakresie opracowywania wskaźnika referencyjnego) albo od administratora albo od podmiotu, któremu administrator zlecił na zasadzie outsourcingu wykonywanie zadań lub innych istotnych usług i czynności w zakresie opracowywania wskaźnika referencyjnego. Przepis art. 41 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR został wdrożony do przepisów krajowych w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, a podstawą prawną kierowania takiego żądania do ww. podmiotów jest odpowiednio art. 23j ust. 1 tej ustawy, ponieważ pod pojęciem „administrator” użytym w tym przepisie należy również rozumieć podmiot inny niż administrator, któremu administrator zlecił wykonywanie określonych czynności w zakresie opracowywania wskaźnika referencyjnego.*

(akta kontroli: str. 338-343)

Zdaniem NIK, podmiot, któremu zadania, usługi lub czynności związane z opracowywaniem wskaźnika referencyjnego zostały zlecone na zasadzie outsourcingu, zgodnie z art. 10 rozporządzenia BMR, nie jest podmiotem, który mieści się w pojęciu administratora w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 6 BMR. Jest to podmiot odrębny od administratora, co wynika m.in. zarówno z treści art. 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia BMR, jak i treści art. 10 BMR. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 6 BMR „administrator” oznacza osobę fizyczną lub prawną sprawującą kontrolę nad opracowywaniem wskaźnika referencyjnego. W ocenie NIK, na podstawie art. 23j ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, KNF nie jest uprawniona do wystąpienia z żądaniem udzielenia informacji lub wyjaśnień od dowolnej osoby uczestniczącej w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego, w tym od dowolnego usługodawcy, któremu zadania, usługi lub czynności związane z opracowywaniem wskaźnika referencyjnego zostały zlecone na zasadzie outsourcingu zgodnie z art. 10 BMR

Przepisy krajowe dotyczące rynku kapitałowego nie przewidują także sankcji administracyjnych lub sankcji karnych za nieudzielenie informacji przez podmioty

nienadzorowane, którym administrator wskaźników referencyjnych zlecił wykonywanie niektórych czynności na zasadzie outsourcingu. Sankcje administracyjne lub sankcje karne nie zostały ustanowione także w przepisach krajowych w przypadku naruszenia aktualnego brzmienia art. 23j ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, tj. np. w przypadku niepoddania się żądaniu KNF udzielenia informacji i wyjaśnień przez administratora wskaźnika referencyjnego lub osoby publikujące lub rozpowszechniające wskaźnik referencyjny.

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Departamentu FN, *naruszenie wymogów art. 10 rozporządzenia BMR dotyczących outsourcingu czynności w zakresie opracowywania wskaźnika referencyjnego zagrożone jest sankcją, o której mowa w art. 176i ust. 1 lit. 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. W przypadku pozostałych podmiotów – takich, które prowadzą działalność w zakresie sprawowania kontroli nad opracowywaniem wskaźnika referencyjnego bez wymaganego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego (zatem nie są nadzorowane przez KNF) lub upoważnienia zawartego w odrębnych przepisach albo nie będąc do tego uprawnionym w inny sposób określony w przepisach ustawy o obrocie instrumentami finansowymi lub rozporządzenia BMR (tj. m.in. w zakresie wykraczającym poza zakres outsourcingu zleconego przez administratora), ustawodawca krajowy przewidział sankcję karną, o której mowa w art. 178b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w postaci grzywny do wysokości 5 mln zł. W zakresie sankcji za nieprzedstawienie informacji, o których mowa w art. 23j ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym odpowiednie sankcje zostały przewidziane w art. 176i, art. 176j, art. 176k i nast. oraz art. 178b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi.*

(akta kontroli: str. 338-343)

W ocenie NIK, przytoczone przez Zastępcę Dyrektora Departamentu FN przepisy prawa zawierające sankcje administracyjne i karne nie przewidują kar za nieprzedstawienie informacji, o których mowa w art. 23j ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, oraz nie dotyczą podmiotów nienadzorowanych przez KNF, którym na zasadzie outsourcingu zlecono zadania w zakresie opracowania wskaźnika referencyjnego.

Zgodnie z art. 42 ust. 1 BMR państwa członkowskie, działając zgodnie z prawem krajowym, nadają właściwym organom uprawnienia do nakładania stosownych sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych przynajmniej w odniesieniu do naruszeń wymienionych w lit. a) oraz w lit. b), tj. odpowiednio do każdego naruszenia art. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 i 34 rozporządzenia BMR w przypadkach, w których mają one zastosowanie oraz każdorazowego niepodjęcia współpracy lub niepoddania się czynnościom postępowania wyjaśniającego lub kontroli, lub żądaniu w zakresie art. 41. Ponadto art. 42 ust. 2 BMR stanowi, iż w przypadku naruszenia, o którym mowa w ust. 1, państwa członkowskie nadają właściwym organom, zgodnie z prawem krajowym, uprawnienia do nakładania co najmniej sankcji administracyjnych i innych środków administracyjnych, o których mowa w tym przepisie, tj. np. uprawnienie do cofnięcia lub zawieszenia zezwolenia udzielonego administratorowi.

Regulacje krajowe mające na celu zapewnienie stosowania przepisów art. 42 ust. 1 lit. a) i ust. 2 rozporządzenia BMR zostały zawarte w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw.

Zgodnie z art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR państwa członkowskie mogą postanowić o nieustanawianiu przepisów dotyczących sankcji administracyjnych określonych w ust. 1 w przypadku naruszeń, o których mowa w ust. 1, podlegających sankcjom karnym na mocy prawa krajowego. Wówczas państwa członkowskie informują KE i ESMA do 1 stycznia 2018 r. o odpowiednich przepisach prawa karnego.

W kontekście naruszeń, o których mowa w art. 42 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR, w toku kontroli ustalono, że przed 1 stycznia 2018 r. w przepisach prawa krajowego ustanowione były tylko sankcje karne za utrudnianie lub udaremnianie przeprowadzenia czynności w postępowaniu kontrolnym lub administracyjnym prowadzonym przez pracowników Urzędu KNF na rynku kapitałowym (art. 46 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym) oraz za utrudnianie lub udaremnianie przeprowadzenia czynności w postępowaniu wyjaśniającym (art. 20a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym).

Notyfikacje Ministra Finansów z 10 kwietnia 2018 r. przesłane do KE i ESMA nie zawierały informacji o istnieniu odpowiednich krajowych przepisów prawa karnego odnoszących się do naruszeń, o których mowa w art. 42 ust. 1 lit. b BMR.

Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu FN, powiadomienie KE i ESMA o treści sankcji karnej w kontekście art. 42 ust. 1 lit. b BMR ma charakter techniczny i nie wpływa na skuteczność przepisów art. 46 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz nie skutkuje żadnymi sankcjami wobec Polski.

(akta kontroli: str. 246-247)

NIK zgadza się z tym, że brak poinformowania KE i ESMA o odpowiednich przepisach prawa krajowego nie wpływa na skuteczność stosowania tych przepisów, niemniej jednak obowiązek powiadomienia tych organów został nałożony przepisem prawa powszechnie obowiązującego (art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR) i Polska powinna była tego obowiązku dopełnić. Dopiero w trakcie kontroli NIK, pismami z 21 września 2023 r., Ministerstwo Finansów – wykonując dyspozycję art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR – powiadomiło KE i ESMA o treści art. 46 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK KE i ESMA nie zostały nadal poinformowane o treści art. 20a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Departamentu FN, *Komisja Europejska nie zakwestionowała kompletności dokonanych notyfikacji, a co za tym idzie uznała za wypełnienie wszystkich wymogów zawartych w art. 42 ust. 1 i 2 rozporządzenia BMR*. KNF zgodnie z krajowym porządkiem prawnym wykonuje swoje uprawnienia jako właściwy organ w rozumieniu rozporządzenia BMR na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Mając to na uwadze, dokonaną notyfikację Komisji Europejskiej i ESMA w zakresie dodanego art. 47a w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym należy uznać za wystarczającą.

(akta kontroli: str. 338-343)

Ustawą z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku nadano KNF uprawnienie do nakładania sankcji administracyjnej¹⁸ na kontrolowanego (np. administratora), który uniemożliwia lub utrudnia rozpoczęcie lub przeprowadzenie kontroli (nowo dodany art. 47a w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym).

O treści art. 47a ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym (tj. przepisu umożliwiającego nałożenie sankcji administracyjnej za uniemożliwianie lub utrudnianie kontroli) Minister Finansów powiadomił KE i ESMA 21 września 2023 r.

(akta kontroli: str. 247, 251-256)

Na mocy rozporządzenia 2021/168 państwa członkowskie w art. 23b ust. 7 rozporządzenia BMR zobowiązane zostały do wyznaczenia w terminie do 14 sierpnia 2021 r. właściwego organu uprawnionego do dokonania oceny reprezentatywności

¹⁸ KNF może, w drodze decyzji, nałożyć na kontrolowanego karę pieniężną w wysokości do 20 mln zł.

zamiennika wskaźnika referencyjnego uzgodnionego jako umowny wskaźnik alternatywny.

Odpowiednie zmiany w przepisach prawa krajowego wprowadzone zostały poprzez dodanie art. 3i w ustawie o nadzorze nad rynkiem finansowym na podstawie art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (dalej: nowelizacja ustawy o BFG), który to przepis wszedł w życie 1 września 2021 r. KE i ESMA zostały powiadomione o wyznaczeniu KNF jako organu właściwego w rozumieniu art. 23b ust. 7 BMR (tj. organu uprawnionego do dokonania oceny, czy zamiennik wskaźnika referencyjnego uzgodniony jako umowny wskaźnik alternatywny odzwierciedla dany rynek) 12 sierpnia 2021 r., tj. po uchwaleniu nowelizacji ustawy o BFG przez Sejm, jednak przed jej podpisaniem przez Prezydenta RP i opublikowaniem w Dzienniku Ustaw.

(akta kontroli: str. 9, 72)

Rozporządzenie 2021/168 wprowadziło także do rozporządzenia BMR art. 23c, tj. uprawnienie, na mocy prawa krajowego, dla organów krajowych do wyznaczenia zamiennika lub zamienników za krajowy kluczowy wskaźnik referencyjny (wskaźnik referencyjny, o którym mowa w art. 20 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR), np. którego opracowywania się zaprzestaje, tj. pod warunkiem wystąpienia któregośkolwiek ze zdarzeń wskazanych w tym przepisie. Przepis art. 23c rozporządzenia BMR może mieć zatem zastosowanie do wskaźnika referencyjnego WIBOR, który stał się kluczowym wskaźnikiem referencyjnym na mocy rozporządzenia wykonawczego Komisji Europejskiej (UE) 2019/482¹⁹.

W kwietniu 2021 r. Ministerstwo Finansów przygotowało projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym określający proces wyznaczania zamiennika za kluczowy wskaźnik referencyjny w celu zapewnienia stosowania art. 23c rozporządzenia BMR. Projekt przekazany został w czerwcu 2021 r. do KNF, Narodowego Banku Polskiego (dalej: NBP) i GPW Benchmark S.A. z prośbą o zgłoszenie uwag. Po tym terminie, jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu FN, projekt ulegał dalszym analizom i modyfikacjom oraz był uzgadniany i weryfikowany przez Departament Prawny w Ministerstwie Finansów.

(akta kontroli: str. 217-226, 247, 248)

W grudniu 2021 r. zmodyfikowany projekt ww. regulacji dołączony został do projektu ustawy o finansowaniu społecznosciowym dla przedsiębiorstw gospodarczych. Ostatecznie procedurę wyznaczania zamiennika kluczowego wskaźnika referencyjnego określono w rozdziale 10a ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym²⁰, wprowadzonym przez art. 64 ustawy o finansowaniu społecznosciowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, która weszła w życie 29 lipca 2022 r. W myśl przepisów rozdziału 10a ustawy o nadzorze makroostrożnościowym w przypadku wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w art. 23c ust. 1 rozporządzenia BMR, KNF przedstawia Komitetowi Stabilności Finansowej stanowisko zawierające informację o konieczności albo braku konieczności wyznaczenia zamiennika kluczowego wskaźnika referencyjnego. KSF wydaje wówczas rekomendację, w której wskazuje na konieczność wyznaczenia ww.

¹⁹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/482 z dnia 22 marca 2019 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1368 ustanawiające wykaz kluczowych wskaźników referencyjnych stosowanych na rynkach finansowych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 (Dz. Urz. UE L 82 z 25.03.2019, str. 26).

²⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 2536, ze zm.; dalej: ustawa o nadzorze makroostrożnościowym.

zamiennika albo zamienników, albo przedstawia stanowisko zawierające informację o odmowie wydania takiej rekomendacji wraz z uzasadnieniem. Następnie, biorąc pod uwagę ww. rekomendację KSF oraz wzrost ryzyka systemowego w systemie finansowym, spowodowanego zaprzestaniem opracowywania kluczowych wskaźników referencyjnych lub ich likwidacją, Minister Finansów może określić, w drodze rozporządzenia m.in. zamiennik albo zamienniki kluczowego wskaźnika referencyjnego oraz korektę spreadu, o której mowa w art. 23b ust. 9 lit. b rozporządzenia BMR. Ponadto w ustawie o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom zawarto art. 85 jako rozwiązanie awaryjne na wypadek niewyznaczenia zamiennika za kluczowy wskaźnik referencyjny odnoszący się jedynie do stawki WIBOR. Wówczas, w przypadku wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w art. 23c ust. 1 rozporządzenia BMR, zamiennik lub zamienniki wskaźnika WIBOR mogą zostać wyznaczone na podstawie stawki procentowej obliczonej w wyniku procesu ustalenia (fixingu) stawki referencyjnej POLONIA, organizowanego przez Narodowy Bank Polski²¹.

(akta kontroli: str. 9, 18-19, 120-122, 258, 259, 262-270)

Dyrektor Departamentu FN poinformowała, że *państwa członkowskie nie zostały zobligowane do zapewnienia stosowania art. 23c w krajowym porządku prawnym w ściśle określonym terminie, natomiast standardowy czas procesu legislacyjnego aktu prawnego o charakterze ustawowym jest wieloetapowy i sformalizowany. Dlatego, w ocenie Ministerstwa Finansów, przepisy zapewniające stosowanie art. 23c rozporządzenia BMR zostały dostosowane do krajowego porządku prawnego we właściwym terminie i bez zbędnej zwłoki.*

NIK zwraca uwagę, że art. 23c dodany został do rozporządzenia BMR w tym samym czasie co art. 23b, tj. na mocy rozporządzenia 2021/168 z dnia 10 lutego 2021 r., jednak procedura zastąpienia wskaźnika referencyjnego na mocy prawa krajowego uchwalona została i weszła w życie dopiero w lipcu 2022 r., mimo że projekt przepisów konsultowany był już w czerwcu 2021 r. Rozporządzenia unijne, w tym rozporządzenie 2021/168, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Tym samym w Polsce przez prawie półtora roku od dnia wejścia w życie i dnia stosowania rozporządzenia 2021/168 brak było regulacji dotyczących możliwości wyznaczenia zamiennika kluczowego wskaźnika referencyjnego na mocy prawa krajowego w przypadku wystąpienia któregośkolwiek ze zdarzeń, o których mowa w art. 23c ust. 1 rozporządzenia BMR.

NIK zauważa jednocześnie, że w okresie od wejścia w życie i dnia stosowania rozporządzenia 2021/168 zmieniającego rozporządzenie BMR, tj. od 13 lutego 2021 r., do dnia wejścia w życie krajowych przepisów umożliwiających wyznaczenie zamiennika kluczowego wskaźnika referencyjnego, tj. 29 lipca 2022 r., w kontekście WIBOR nie wystąpiły zdarzenia, które uprawniałyby KNF i Ministra Finansów do zainicjowania procedury wyznaczenia zamiennika tego kluczowego wskaźnika referencyjnego.

Ministerstwo Finansów dokonało 19 września 2022 r. notyfikacji do KE i ESMA, wskazując, że w Polsce właściwym organem państwa członkowskiego uprawnionym do wyznaczenia jednego lub większej liczby zamienników wskaźnika referencyjnego, zgodnie z art. 23c ust. 1 rozporządzenia BMR, jest minister właściwy do spraw instytucji finansowych. Jednocześnie dokonana notyfikacja dotyczyła wyłącznie art. 23c ust. 1 rozporządzenia BMR i nie miała wpływu na notyfikację KNF jako właściwego organu, której dokonano w 2018 r. na podstawie art. 40 rozporządzenia BMR.

²¹ Wobec banków centralnych nie stosuje się przepisów rozporządzenia BMR.

Po roku od wejścia w życie przepisów zawartych w ustawie o finansowaniu społecznym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom określających procedurę wyznaczania zamiennika kluczowego wskaźnika referencyjnego w ustawie z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku zmieniono brzmienie art. 3 ust. 2 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym poprzez dodanie zastrzeżenia o ust. 2b, w którym wskazano, iż właściwym organem krajowym państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 23c ust. 1 rozporządzenia BMR, jest minister właściwy do spraw instytucji finansowych. W ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym dodano ponadto art. 3 ust. 2c ze wskazaniem na KNF jako organ odpowiedzialny za koordynację współpracy i wymiany informacji zgodnie z art. 40 ust. 3 rozporządzenia BMR. Jak napisano w uzasadnieniu do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku²², zmiana brzmienia art. 3 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym miała na celu doprecyzowanie przepisów i wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych.

Na podstawie § 6 ust. 2 zarządzenia nr 25 Ministra Finansów z 14 września 2006 r. w sprawie utworzenia Rady Rozwoju Rynku Finansowego²³ 6 lutego 2019 r. powołany został *Zespół Roboczy ds. reformy stawek referencyjnych*. Przedmiotem uwagi Zespołu był postęp prac związanych z dostosowaniem stawek referencyjnych do wymogów rozporządzenia BMR. Ministerstwo Finansów przyjęło rolę organizatora spotkań, a Zespół stanowił platformę współpracy pomiędzy sektorem bankowym a przedstawicielami poszczególnych instytucji biorących udział w jego pracach.

Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się 8 lutego 2019 r. Podczas kolejnych spotkań prezentowano m.in. informacje na temat stanu zaawansowania prac nad metodyką wyznaczania stawek WIBOR, aspekty analizy dla rozwoju nowej metody kalkulacji stawek referencyjnych WIBID i WIBOR. W okresie od 8 lutego do 19 listopada 2019 r. odbyło się sześć posiedzeń Zespołu. Podczas piątego posiedzenia, w sierpniu 2019 r., GPW Benchmark S.A. zaprezentowała *Dokument Konsultacyjny* zawierający szczegółowe założenia dotyczące proponowanych rozwiązań dostosowujących stawki referencyjne WIBOR/WIBID do wymogów rozporządzenia BMR. Zgodnie ze wskazaną w dokumencie definicją – indeks WIBOR stał się wynikiem procesu dostosowania WIBID/WIBOR do wymogów rozporządzenia BMR z zachowaniem kontynuacji bieżącej definicji rynku bazowego i kluczowych elementów metody. Metoda kalkulacji indeksu WIBOR została oparta na Metodzie Kaskady Danych, która wykorzystuje w przygotowaniu Danych Wejściowych w postaci Kwotowań Uczestników Fixingu, dane dotyczące transakcji depozytowych (niezabezpieczone depozyty w PLN).

(akta kontroli: str. 68, 69, 89-97)

W dniu 10 marca 2020 r. z upoważnienia Ministra Finansów, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów, powołał *Zespół Roboczy Rady Rozwoju Rynku Finansowego ds. indeksów alternatywnych*, którego zadaniem było wypracowanie rozwiązań umożliwiających zobiektywizowany wybór wskaźników alternatywnych dla wskaźników referencyjnych stopy procentowej. W następstwie dyskusji prowadzonych podczas posiedzeń Zespół wypracował rekomendacje odnośnie do kryteriów wyboru optymalnego wskaźnika alternatywnego dla WIBOR i wskazał Warszawski Indeks Rynku Depozytowego (WIRD)²⁴ w ramach rozwiązania

²² Patrz: Sejm IX kadencji, druk nr 3381 <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=3381>.

²³ Dz. Urz. Min. Fin. z 2014 r. poz. 50.

²⁴ We wrześniu 2022 r. indeks przybrał nazwę WIRON (Warsaw Interest Rate Overnight), aby lepiej odzwierciedlać jego charakterystykę (oparcie na danych reprezentujących transakcje overnight).

tymczasowego, a docelowo wybór wskaźnika Warsaw Repo Rate (WRR) jako wskaźnika alternatywnego dla WIBOR. Oba wymienione powyżej wskaźniki są opracowywane przez spółkę GPW Benchmark S.A., obecnego administratora wskaźnika WIBOR. Ostatnie posiedzenie w ramach tego Zespołu odbyło się 5 lutego 2021 r.

(akta kontroli: str. 21, 98-109, 119, 123-216)

Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu FN, *zastąpienie wskaźnika WIBOR pozostaje w zgodzie z globalnymi działaniami zmierzającymi do odchodzenia od stawek typu IBOR i zastępowania ich stopami wolnymi od ryzyka (dalej: RFR²⁵), obliczanymi na podstawie rzeczywistych transakcji. Wskaźniki RFR są czysto transakcyjne, unika się w ich przypadku oceny eksperckiej. Ponadto rynek transakcji O/N (overnight) jest bardziej płynny, a metoda kalkulacji takich wskaźników bardziej transparentna. Dotychczasowe doświadczenia rynków rozwiniętych wskazują, iż wymaga on od 2 do 5 lat, w zależności od dojrzałości rynku i szczegółowych przyjmowanych rozwiązań. Zbyt szybkie przejście od stawek WIBOR na rzecz nowego wskaźnika może wiązać się z szeregiem niepożądanych ryzyk i zjawisk, które w skrajnych przypadkach mogą doprowadzić do istotnego wzrostu ryzyka systemu finansowego oraz mieć negatywny wpływ na sytuację makroekonomiczną w Polsce. Do najważniejszych wyzwań i ryzyk reformy wskaźników referencyjnych w Polsce należy zaliczyć: zapewnienie zgodności wdrażanych rozwiązań z przepisami rozporządzenia BMR mitygujące ryzyko zaburzeń na rynkach finansowych, w ostateczności uznania wprowadzanych zmian jako nieprawidłowości i istotnego wzrostu premii za ryzyko dla instrumentów polskich emitentów – opartych o WIBOR – denominowanych w PLN, w tym obligacji skarbowych, oraz sporów prawnych z inwestorami; opracowanie nowych produktów finansowych, w tym kredytów mieszkaniowych opartych na nowym wskaźniku WIRON, aktywna konwersja/wygazanie pozostających w obrocie portfeli opartych o stawki WIBOR; stworzenie płynnego rynku instrumentów kasowych i pochodnych opartych na nowym wskaźniku WIRON przy zaangażowaniu instytucji zagranicznych, który umożliwi efektywne zarządzanie ryzykiem rynkowym i płynności przez uczestników rynku; gotowość operacyjną i techniczną w wymaganym przez harmonogram reformy terminie wszystkich grup uczestników rynku finansowego, w tym instytucji infrastruktury systemu finansowego, w szczególności zmiany w systemach informatycznych mogą okazać się bardziej złożone i czasochłonne niż dzisiaj się to zakłada; konieczność w krótkim czasie dokonania szeregu zmian w polskich i unijnych aktach prawa, zapewnienie spójności przepisów prawa; zbudowanie świadomości konsekwencji reformy stawek referencyjnych wśród różnych grup uczestników rynku, w tym konsumentów, ograniczenie ryzyka sporów prawnych, kwestionowania nowych zasad ustalania rozliczeń. Celem przeciwdziałania ryzykom związanym z procesem odejścia od wskaźnika WIBOR jest przeprowadzenie procesu w sposób zgodny z przepisami prawa, uporządkowany i dobrze skomunikowany dla wszystkich stron umów i instrumentów finansowych stosujących WIBOR, unikający zagrożeń dla stabilności polskiego sektora finansowego i polskiej gospodarki.*

(akta kontroli: str. 17-18)

Kwestia dostosowania wskaźników referencyjnych krajowego rynku pieniężnego do wymogów rozporządzenia BMR została w grudniu 2018 r. zidentyfikowana przez Komitet Stabilności Finansowej jako źródło ryzyka systemowego. W skład KSF, obok Ministra Finansów, wchodzi – Prezes Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i Prezes Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej: BFG). KSF podjął decyzję o powierzeniu Stałej Grupie

²⁵ Risk-Free Rate – wskaźnik referencyjny wolny od ryzyka.

Roboczej (dalej: SGR), działającej przy KSF, dalszych prac w tym zakresie. Monitoring SGR i KSF procesu dostosowania metody opracowywania wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR do przepisów rozporządzenia BMR trwał do marca 2021 r. Członkowie KSF zdecydowali wówczas, że w związku z uzyskaniem 16 grudnia 2020 r. przez GPW Benchmark S.A. zezwolenia na prowadzenie działalności jako administratora wskaźników referencyjnych stóp procentowych, w tym kluczowych wskaźników referencyjnych, proces dostosowania do wymagań określonych w rozporządzeniu BMR zakończył się i dlatego dalszy monitoring aktywności GPW Benchmark S.A. przez KSF nie jest zasadny. W komunikacie²⁶ po posiedzeniu, 28 marca 2023 r., KSF wskazał na podejmowane próby podważania wiarygodności i reprezentatywności wskaźnika WIBOR. Podczas tego posiedzenia Minister Finansów poparł identyfikację „ryzyka podważania WIBOR” jako nowego ryzyka systemowego. Na posiedzeniach KSF Minister Finansów nie wyrażał opinii w zakresie sposobu ustalania wskaźnika referencyjnego stopy procentowej i kalkulacji wskaźnika WIBOR, jak również w zakresie opracowania alternatywnych wskaźników referencyjnych stopy procentowej.

(akta kontroli: str. 4-20, 23-28, 78-88, 238-240)

W lipcu 2022 r. powołana została przez UKNF na wniosek uczestników rynku finansowego Narodowa Grupa Robocza do spraw reformy wskaźników referencyjnych. Celem prac NGR jest przygotowanie procesu wdrożenia nowego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej typu RFR oraz zastąpienie nim stosowanego obecnie wskaźnika WIBOR, w tym m.in. wskazanie propozycji zamiennika lub zamienników obecnego kluczowego wskaźnika, przygotowanie harmonogramu działań dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w ten proces, opracowanie rozwiązań dotyczących praktycznego wdrożenia zamiennika do bieżącej działalności uczestników rynku finansowego. W prace NGR zaangażowani są przedstawiciele instytucji kredytowych, instytucji finansowych, firm ubezpieczeniowych, firm faktoringowych i leasingowych, podmiotów będących emitentami obligacji, izb rozliczeniowych, ale także przedstawiciele UKNF, NBP, Ministerstwa Finansów, BFG oraz Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i GPW Benchmark S.A. Prace NGR nadzorowane i koordynowane są przez Komitet Sterujący, w skład którego²⁷ weszli przedstawiciele Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, GPW Benchmark S.A., Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Związku Banków Polskich i przedstawiciel banków, który sprawuje funkcje członka Komitetu na zasadach rotacyjnych.

Prace NGR prowadzone są w formule projektowej. Wyodrębniono 11 strumieni projektowych, w ramach których ustalono szczegółowe zadania, kompetencje i harmonogramy działań każdego ze strumieni. Ministerstwo Finansów koordynuje prace strumienia „Obligacje” oraz wspólnie z UKNF strumienia „Ścieżka legislacyjna”. Plan działania w zakresie procesu zastąpienia wskaźników referencyjnych został opracowany przez NGR w postaci Mapy Drogowej²⁸. Przewidywała ona, że reforma zostanie zrealizowana w całości do końca 2024 r., a wskaźniki WIBOR i WIBID przestaną być publikowane od początku 2025 r.

Komitet Sterujący NGR na posiedzeniach 25 sierpnia 2022 r. oraz 1 września 2022 r. podjął decyzję o wyborze indeksu WIRD (Warszawski Indeks Rynku Depozytowego) jako alternatywnego wskaźnika referencyjnego stopy procentowej, którego danymi

²⁶ [Komunikat Komitetu Stabilności Finansowej po posiedzeniu dotyczącym nadzoru makroostrożnościowego nad systemem finansowym | Narodowy Bank Polski - Internetowy Serwis Informacyjny \(nbp.pl\)](https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/Wskazniki_referencyjne/prace_grupy)

²⁷ Skład Komitetu Sterującego na 6 listopada 2023 r.

https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/Wskazniki_referencyjne/prace_grupy

²⁸ https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/Wskazniki_referencyjne/aktualnosci?articleId=79727&p_id=18

wejściowymi są informacje reprezentujące transakcje O/N. Wybór indeksu oraz dobór parametrów do metody jego opracowywania bazował na ocenie cech ilościowych i jakościowych, do których należały m.in: zasób informacyjny związany z liczbą transakcji i ich wartością; ryzyko nieustalenia wskaźnika w poszczególnych dniach; publikowanie wskaźnika w terminie odpowiadającym potrzebom rynku finansowego. Członkowie Komitetu Sterującego NGR, wskazując indeks WIRD, zwrócili uwagę, że uwzględnia on także dane z sektora dużych przedsiębiorstw, a więc w jego przypadku wolumen transakcji depozytowych, a co za tym idzie – zasób informacyjny – jest szerszy i nie ogranicza się tylko do instytucji sektora finansowego. Komitet zdecydował o zmianie nazwy indeksu WIRD na WIRON (Warsaw Interest Rate Overnight). Metoda kalkulacji indeksu WIRON jest tożsama z wcześniej opracowanym i publikowanym przez GPW Benchmark S.A. indeksem WIRD.

Docelowo WIRON ma stać się kluczowym wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej w rozumieniu rozporządzenia BMR. Będzie on stosowany w umowach finansowych (np. umowach kredytu), instrumentach finansowych (np. papierach dłużnych lub instrumentach pochodnych) oraz przez fundusze inwestycyjne (np. w ustalaniu opłat za zarządzanie).

W komunikacie²⁹ z 25 października 2023 r. Komitet Sterujący NGR poinformował o zmianie maksymalnych terminów realizacji Mapy Drogowej, w której założono oddolne odchodzenie sektora finansowego od stosowania WIBOR na rzecz nowo zawieranych umów i instrumentów finansowych stosujących stałą stopę procentową lub nowe wskaźniki referencyjne typu RFR. Komitet Sterujący NGR wskazał finalny moment konwersji na koniec 2027 r. Jak podano w komunikacie, w trakcie prac zidentyfikowano ryzyko wynikające ze skali oraz struktury umów/instrumentów wykorzystujących WIBOR. Na wyznaczenie nowych terminów wpływ miała także podwyższona zmienność stóp procentowych.

(akta kontroli: str. 12-16, 29-66, 240, 241, 259, 260, 303-309)

Odnosnie do ewentualnego ryzyka prawnego i ryzyka regulacyjnego związanego z reformą wskaźnika WIBOR Zastępca Dyrektora Departamentu FN wskazał na stanowisko przedstawiciela Ministra Finansów w KSF, który podczas posiedzenia 10 czerwca 2022 r. zauważył, że reforma ma na celu zastąpienie wskaźnika WIBOR wskaźnikiem w jeszcze większym stopniu adekwatnym, a obecnie stosowany wskaźnik nie utracił warunku reprezentatywności określonego w rozporządzeniu BMR. Celowi temu służy powołana Grupa Robocza, której zasadą jest działanie w sposób zgodny z przepisami, uporządkowany, unikający zagrożeń dla stabilności polskiego sektora finansowego i polskiej gospodarki.

(akta kontroli: str. 110-115)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Komisja Nadzoru Finansowego, wyznaczona stosownie do treści art. 40 rozporządzenia BMR jako odpowiedni właściwy organ odpowiedzialny za wykonywanie obowiązków wynikających z tego rozporządzenia, została wyposażona w prawie krajowym w część uprawnień nadzorczych, o których mowa w art. 41 i 42 tego rozporządzenia, dopiero 21 kwietnia 2018 r., tj. ponad trzy miesiące od daty obowiązku stosowania rozporządzenia BMR. Ponadto krajowy przepis³⁰ określający odpowiedzialność karną za prowadzenie bez stosownego

²⁹ https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/Wskazniki_referencyjne/aktualnosci?articleId=85108&p_id=18

³⁰ Art. 178b ustawy o obrocie instrumentami finansowymi mający na celu zapewnienie stosowania art. 42 ust. 1 lit. a rozporządzenia BMR w zakresie naruszenia art. 34 rozporządzenia BMR.

zezwolenia działalności w zakresie sprawowania kontroli nad opracowywaniem wskaźnika referencyjnego także wszedł w życie z ww. opóźnieniem.

Komisja Nadzoru Finansowego jako organ właściwy w sprawach nadzoru nad rynkiem finansowym *de facto* wyznaczona została jako organ odpowiedzialny za wypełnianie obowiązków wynikających z rozporządzenia BMR ustawą o dystrybucji ubezpieczeń, która rozszerzyła zakres nadzoru nad rynkiem finansowym o nadzór w zakresie przewidzianym przepisami rozporządzenia BMR i w tym obszarze weszła w życie 1 stycznia 2018 r. Natomiast regulacje dotyczące np. uprawnień nadzorczych KNF, wymienionych w art. 176i-176n ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, czy wykonywanie zadań właściwego organu w rozumieniu rozporządzenia BMR, ujęte w rozdziale 3d ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, uwzględnione zostały dopiero w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw, która, co do zasady, weszła w życie 21 kwietnia 2018 r. Oznacza to, że przez ponad trzy miesiące KNF była organem odpowiedzialnym za wypełnianie obowiązków wynikających z rozporządzenia BMR, jednak bez niektórych uprawnień w prawie krajowym. Opóźnienie to spowodowało także, że KE i ESMA poinformowane zostały o przepisach krajowych dotyczących art. 42 ust. 1 i 2 rozporządzenia BMR ponad trzy miesiące później niż wynikało to z art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR, w którym termin ten określono na 1 stycznia 2018 r. Projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw został skierowany do Sejmu 15 stycznia 2018 r.³¹ Tym samym Ministerstwo Finansów nie dołożyło należytej staranności, aby rządowy proces legislacyjny mający na celu zapewnienie stosowania rozporządzenia BMR doprowadził do uchwalenia stosownych przepisów prawa krajowego, a w konsekwencji dokonania stosownej notyfikacji do ESMA i KE w terminie wynikającym z tego rozporządzenia.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej³², Minister Finansów jako minister właściwy do spraw instytucji finansowych obowiązany jest m.in. do przedkładania w zakresie działu, którym kieruje, inicjatyw, projektów założeń projektów ustaw i projektów aktów normatywnych na posiedzenia Rady Ministrów.

2. Minister Finansów pomimo wymogu wynikającego z art. 42 ust. 3 BMR nie poinformował w terminie do 1 stycznia 2018 r. KE i ESMA o istnieniu w prawie krajowym przepisów karnych dotyczących naruszeń, o których mowa w art. 42 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR, tj. art. 46 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, czy art. 20a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Przed dniem 29 września 2023 r. KNF nie posiadała w prawie krajowym uprawnień, o których mowa w art. 42 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR, w zakresie możliwości nałożenia sankcji administracyjnej za niepoddanie się kontroli na rynku kapitałowym. W myśl akapitu drugiego art. 42 ust. 3 rozporządzenia BMR państwa członkowskie mogą postanowić o nieustanawianiu przepisów dotyczących sankcji administracyjnych w przypadku naruszeń, o których mowa w art. 42 ust. 1 rozporządzenia BMR, jeśli podlegają one sankcjom karnym na mocy prawa krajowego. Wówczas o odpowiednich przepisach prawa karnego powiadamiane są KE i ESMA w terminie do 1 stycznia 2018 r. Minister Finansów poinformował KE i ESMA o art. 46 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym dopiero 21 września 2023 r., a o treści art. 20a ustawy o nadzorze nad rynkiem

³¹ Sejm VII kadencji, druk nr 2191 <https://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=2191>.

³² Dz. U. z 2022 r. poz. 2512, ze zm.

finansowym KE i ESMA do dnia zakończenia czynności kontrolnych NIK nie zostały nadal poinformowane.

3. Minister Finansów nie przedłożył Radzie Ministrów projektu ustawy, w której zawarty byłby przepis zapewniający pełne stosowanie art. 41 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR, tj. możliwość żądania przez KNF udzielenia informacji od dowolnej osoby uczestniczącej w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego, w tym od dowolnego usługodawcy, któremu zadania, usługi lub czynności związane z opracowywaniem wskaźnika referencyjnego zostały zlecone przez administratora na zasadzie outsourcingu zgodnie z art. 10 rozporządzenia BMR. Przepis art. 23j ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym został uchwalony przez Sejm w brzmieniu zaproponowanym w rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw³³, którego wnioskodawcą był Minister Finansów. Jednak na podstawie art. 23j ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, zdaniem NIK, Komisja Nadzoru Finansowego nie jest uprawniona do wystąpienia z żądaniem udzielenia informacji od dowolnej osoby uczestniczącej w opracowywaniu wskaźnika referencyjnego, w tym od dowolnego usługodawcy, któremu zadania, usługi lub czynności związane z opracowywaniem wskaźnika referencyjnego zostały zlecone na zasadzie outsourcingu zgodnie z art. 10 BMR. Przepisy prawa krajowego nie przewidują także sankcji administracyjnych lub karnych za nieudzielenie informacji przez podmiot nienadzorowany przez KNF, któremu na zasadzie outsourcingu zlecono zadania w zakresie opracowania wskaźnika referencyjnego.
4. Minister Finansów nie przedłożył Radzie Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, w którym ustanowione zostałyby oddzielne sankcje administracyjne lub karne za naruszenie art. 23j ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym. Skutkiem tego brak jest takich przepisów w krajowym porządku prawnym.
5. Procedura zastąpienia wskaźnika referencyjnego na mocy prawa krajowego w przypadku wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w art. 23c ust. 1 rozporządzenia BMR, weszła w życie na mocy ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom dopiero 29 lipca 2022 r., tj. prawie półtora roku po dniu wejścia w życie i obowiązku stosowania rozporządzenia 2021/168 dodającego art. 23c do rozporządzenia BMR. W ocenie NIK, proces uzgodnień w zakresie zakładanych przepisów prawa mających zapewnić stosowanie art. 23c rozporządzenia BMR zainicjowany był zbyt późno, bo dopiero w czerwcu 2021 r., a proces uzgadniania projektu ustawy w Ministerstwie Finansów był zbyt długotrwały, ponieważ zakończył się dopiero 31 grudnia 2021 r., tj. po włączeniu zmian w zakresie zapewnienia stosowania art. 23c rozporządzenia BMR do projektu ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, zakładającego także m.in. zmiany w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym. Skutkiem tego procedura wyznaczenia zamiennika kluczowego wskaźnika referencyjnego na mocy prawa krajowego ustalona została prawie półtora roku później niż wprowadzające to uprawnienie rozporządzenie unijne.

³³ Patrz: prace Sejmu VIII kadencji, druk nr 2191 <https://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=2191>.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Prowadzenie rządowego procesu legislacyjnego w sposób zapewniający terminowe dostosowywanie przepisów prawa krajowego do prawa unijnego.
2. Poinformowanie KE i ESMA o odpowiednich przepisach prawa krajowego ustanawiających sankcje karne za naruszenia, o których mowa w art. 42 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR.
3. Przedłożenie Radzie Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, w którym art. 23j ust. 1 otrzyma brzmienie zapewniające pełne stosowanie art. 41 ust. 1 lit. b rozporządzenia BMR oraz zostanie dodany przepis ustanawiający sankcję administracyjną lub karną za brak realizacji żądania z art. 23j ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 20 czerwca 2024 r.

Z upoważnienia
Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Michał Jędrzejczyk

/-/